

УДК 502.131.1:[378.016:796

Цигура Г. О.

ORCID 0000-0002-2998-7537
ResearcherID AAC-3508-2019

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
докторант кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: zygura.g@ukr.net

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Мета роботи: визначити сутність й обґрунтувати структурні компоненти готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку.

Методологія. Роботу виконано на основі системного, культурологічного, аксіологічного, компетентнісного та цілісного підходів до готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку. Використано загальнологічні методи аналізу, систематизації й узагальнення інформації.

Наукова новизна. Вперше визначено сутність готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку та охарактеризовано її компоненти.

Висновки. Готовність майбутнього фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку – це сформована інтегративна професійно-особистісна якість, що об'єднує в собі цінності сталого розвитку, інтерес і мотиви, набуті знання та сформовані вміння й навички до освітньої діяльності для сталого розвитку. Вона містить такі взаємопов'язані компоненти, як: мотиваційно-ціннісний, який спрямовано на формування розуміння важливості й невідворотності подальшого розвитку людства шляхом сталого розвитку, усвідомлення значення освіти для сталого розвитку, бачення і розуміння своєї місії як фахівця фізичної культури і спорту під час впровадження освіти для сталого розвитку; когнітивний, який спрямований на формування системи знань в галузі сталого розвитку, бачення способів і результатів інтеграції положень сталого розвитку у навчально-тренувальний процес з фізичної культури; уміння презентувати інформацію зі сталого розвитку, поєднуючи її як з професійною діяльністю фахівця фізичної культури і спорту, встановлюючи міжпредметні зв'язки і сприяючи системному мисленню, так і з особистою діяльністю окремого індивіда; діяльнісний, що передбачає наявність комплексу вмінь та навичок застосовувати набуті знання в галузі освіти для сталого розвитку у професійній діяльності та рефлексивний, який передбачає здатність оцінювати свої досягнення, коригувати і вдосконалювати свою діяльність в напрямі освітньої діяльності для сталого розвитку.

Ключові слова: освіта для сталого розвитку, майбутні фахівці фізичної культури і спорту, готовність, структурні компоненти готовності.

Постановка проблеми. Глобальні проблеми людства та динамічний розвиток суспільства потребують нових підходів у підготовці сучасного фахівця, орієнтованого на сталий розвиток. Оскільки провідне місце у становленні суспільства на шлях сталого розвитку належить освіті і спорту [11; 12], то підготовка майбутнього фахівця фізичної культури і спорту висуває нові вимоги до його компетентності. Вона полягає у формуванні готовності студентів факультетів фізичного виховання здійснювати педагогічну і тренерську діяльність на засадах сталого розвитку, впроваджувати освіту для сталого розвитку у свою професійну діяльність.

Проаналізувавши стандарт вищої освіти України зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт, можна констатувати, що серед загальних компетентностей є ті, які дозволяють майбутнім фахівцями фізичної культури і спорту впроваджувати освіту для сталого розвитку, зокрема – це: «здатність усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку»; «здатність примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області (фізичної культури і спорту), її місця у загальній системі

знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства». Аналіз освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів фізичної культури, викладених на сайтах ЗВО [9, 193] дозволив виявити серед загальних компетентностей такі, як «здатність..., розуміти стратегію сталого розвитку людства», а серед програмних результатів навчання є «володіння базовими знаннями з природничих дисциплін для створення здоров'язбережувального середовища». Все це передбачає під час підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту освоєння навчально-наукового та методичного матеріалу з впровадження освіти для сталого розвитку. Завдяки цьому майбутні фахівці набудуть відповідних компетентностей для успішної освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку, чим сприятимуть формуванню відповідних компетентностей своїх учнів, досягненню цілей сталого розвитку і наближенню суспільства до сталого розвитку.

Проведений нами науковий пошук засвідчив, що висвітленням особливостей підготовки фахівців фізичної культури і спорту у свій час переймалася велика кількість науковців, які розглядали найрізноманітніші аспекти цього питання. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів і фахівців фізичного виховання у закладах вищої освіти розглядали у своїх працях Б. М. Шиян (1997), Е. Вільчковський (1999), М. Т. Данилко (2001), Л. П. Сущенко (2003), О. В. Котова (2008), О. В. Тимошенко (2009), Р. П. Карпюк (2010), В. П. Самодай (2011), О. Ю. Ажиппо (2013), Н. О. Белікова (2013), І. Б. Гринченко (2013), М. О. Носко (2012), Г. П. Грибан (2014), Н. І. Степанченко (2017). Безперевну підготовку фахівців фізичного виховання і спорту досліджували В. В. Мартиненко (2009), Т. Г. Діба (2015), акмеологічні її засади – Т. Г. Дерка (2017). Підготовку майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи вивчали Л. І. Іванова (2007), А. В. Заїкін (2009), Н. Г. Денисенко (2011); до туристсько-краєзнавчої роботи – І. М. Ткачівська (2009); до оздоровчо-розвивальної діяльності – П. Б. Джуринський (2015); до організації змагальної діяльності – А. А. Кашуба (2016), до розв'язання педагогічних ситуацій – Р. П. Карпюк (2004), до реалізації міжпредметних зв'язків у процесі фізичного виховання – О. Я. Кругляк (2005). Готовність майбутніх фахівців фізичного виховання до застосування інформаційних технологій у своїй професійній діяльності досліджували Г. Р. Генсерук (2006), Р. В. Клопов (2009); до здійснення дистанційного навчання – О. В. Соколюк (2012); до впровадження технології спортивного менеджменту – Л. В. Безкоровайна (2009); до практичної роботи з учнями сучасної школи – Г. В. Балахнічева (2012); до використання здоров'язбережувальних технологій – С. В. Гаркуша (2014); до рекреаційно-оздоровчої діяльності – М. В. Данилевич (2016).

Питання підготовки фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку є невисвітленим у наукових колах, що зумовлює його актуальність.

Мета роботи: визначити сутність й обґрунтувати структурні компоненти готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку.

Методологія. Роботу виконано на основі системного, культурологічного, аксіологічного, компетентнісного та цілісного підходів до готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку. Використано загальнологічні методи аналізу, систематизації й узагальнення інформації.

Наукова новизна. Вперше визначено сутність готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку та охарактеризовано її компоненти.

Результати дослідження. Аналіз опрацьованої нами літератури свідчить, що готовність фахівця до різного роду діяльності більшість авторів розглядає як інтегральну сукупність потреб, мотивів, інтересів, цінностей, знань (теоретичної підготовки), вмінь, практичних навичок (практичної підготовки). І. М. Коренева характеризує підготовку майбутніх фахівців до реалізації функцій освіти для сталого розвитку набуттям знань, умінь і навичок, досвіду, необхідних для управління сталістю суспільства на рівні своєї професійної діяльності [5, с. 153]. Г. В. Непеїна визначає готовність до реалізації стратегії сталого розвитку у професійній діяльності як комплексний стан особистості, який будується на її психологічних, моральних і професійних якостях та забезпечує повноцінну здатність фахівця реалізовувати основні положення стратегії сталого розвитку в своїй подальшій професійній діяльності [7, с. 31]. Н. Д. Кабусь визначає готовність майбутніх фахівців до сталого розвитку соціальних груп як інтегративну професійно-особистісну здатність, що характеризується сформованістю у студентів мотиваційних, теоретичних і практичних цінностей, особистісно, соціально й професійно значущих якостей, здобутих у результаті навчально-виховної, практичної, волонтерської, самоосвітньої, дослідницької діяльності й інтегрованих у творчу діяльність соціального педагога, соціального працівника [3, с. 224].

На думку Г. Б. Чайковської, сам процес підготовки здобувачів вищої освіти до реалізації ідей освіти для сталого розвитку має забезпечуватись діяльнісним, міжпредметним, неперервно наскрізним, системним навчанням в інноваційному освітньому просторі закладу вищої освіти [10].

Зважаючи на вище викладений матеріал щодо готовності фахівців реалізовувати завдання освіти для сталого розвитку [3; 5; 7; 10] та дослідження науковців щодо готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до різних напрямів професійної діяльності [1; 2; 4; 6; 8], готовність майбутнього

фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для/в інтересах сталого розвитку визначаємо як інтегративну професійно-особистісну якість, що об'єднує в собі цінності сталого розвитку, інтерес і мотиви, набуті знання та сформовані вміння й навички з питань сталого розвитку та освіти для сталого розвитку. Базуючись на такому визначенні, можна виділити такі традиційні компоненти готовності, як мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний. Охарактеризуємо зміст кожного компонента.

Мотиваційно-ціннісний компонент готовності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку спрямовано на формування розуміння важливості й невідворотності подальшого розвитку людства шляхом сталого розвитку, усвідомлення значення освіти для сталого розвитку, бачення і розуміння своєї місії як фахівця фізичної культури і спорту під час впровадження освіти для сталого розвитку.

Основою мотивації до освітньої діяльності для сталого розвитку є усвідомлення цінностей сталого розвитку, серед яких: мир і справедливість, належний рівень життя, отримання якісної освіти, рівність серед громадян незалежно від статі та статусу, міцне здоров'я, екологічно безпечне та здорове харчування, екологічно й соціально безпечне середовище існування, чиста вода, повітря та ґрунт, достатня кількість ресурсів для існування. Ці цінності можна розглядати і як особистісні, і як професійні й згрупувати за такими категоріями, як цінності екологічного, економічного і соціального плану. Розглянемо їх більш детально.

Екологічними цінностями, відповідно до стратегії сталого розвитку, є всі ресурси, які потрібні для життя людини – вода, повітря, ґрунт, біорізноманіття, корисні копалини. Від стану цих ресурсів залежать інші цінності людини. Усім відомо, що забруднене повітря, вода і продукти харчування призводять до різноманітних захворювань, а як наслідок – погіршення здоров'я (здоров'я – одна із соціальних цінностей). Це важливо для кожної людини і показовим може бути на прикладі спортсменів. Адже ця категорія громадян постійно має високу рухову активність, через їхній організм циркулює значно більший об'єм повітря, води і продуктів харчування, і за умов їх неналежної якості призводить до швидшого накопичення в організмі різних токсинів, ніж у звичайної людини. Тому за умов забруднення навколишнього середовища реалізація такої цінності, як міцне здоров'я, стає проблематичною. Від рівня здоров'я людини залежить повнота реалізації інших соціальних цінностей – освіта й рівність, та економічних цінностей – гідна праця, рівень життя та відповідальне споживання. Інтенсивне використання і вичерпність ресурсів планети ставить під загрозу й реалізацію таких важливих цінностей людини, як мир і партнерство.

Розглядаючи вище наведені цінності з позиції професійної діяльності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту, який постійно має справу з організацією навчально-тренувального процесу, змагальної спортивної діяльності, всі вони є у пріоритеті. Адже спортивні змагання на належному рівні можуть відбуватися тільки в мирних умовах, організувати кращу спортивну підготовку молоді може фахівець, який отримав якісну освіту і має належний рівень життя; до спортивних змагань мають допускатися особи незалежно від статі та статусу; запорукою успіху будь-якого спортсмена є міцне здоров'я, яке залежить від спадковості, якості харчування та екологічного стану середовища існування.

Отже, екологічні, соціальні й економічні цінності, які покладені в основу стратегії сталого розвитку, є взаємозалежними, й усвідомлення цього формує потребу і мотив для впровадження освіти в інтересах сталого розвитку у професійну діяльність майбутнього фахівця фізичної культури і спорту.

Критерієм мотиваційно-ціннісного компонента є рівень сформованості мотивації до набуття знань, вмінь і навичок з питань освітньої діяльності для сталого розвитку (мотиваційно-ціннісний критерій). Показниками цього критерію є: пізнавальний інтерес до діяльності освітян з питань сталого розвитку; мотивація до впровадження освіти для сталого розвитку; сформованість ціннісного ставлення до складових сталого розвитку та почуття особистої причетності (потреби) у відповідній освітній діяльності для орієнтації учнів на сталий розвиток суспільства; прояв інтересу майбутнього фахівця до методики освітньої діяльності для сталого розвитку під час навчально-тренувального, спортивно-оздоровчого, спортивного процесів; розуміння цінності володіння інформацією з питань сталого розвитку та місії фахівця фізичної культури і спорту в освітній діяльності для сталого розвитку.

Когнітивний компонент готовності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку спрямовано на формування системи знань в галузі сталого розвитку, бачення способів і результатів інтеграції положень сталого розвитку у навчально-тренувальний процес з фізичної культури; вміння презентувати інформацію зі сталого розвитку, поєднуючи її як з професійною діяльністю фахівця фізичної культури і спорту, встановлюючи міжпредметні зв'язки і сприяючи системному мисленню, так і з особистою діяльністю окремого індивіда.

Критерієм когнітивного компонента є рівень сформованості відповідних знань, необхідних для освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку (когнітивний критерій). Показниками сформованості когнітивного критерію є опанування знаннями щодо: історичних витоків і становлення нового напрямку розвитку людства – сталого розвитку; проблем цивілізації та способів їх подолання; основних законів

існування життя на планеті, сутності екологічної, економічної і соціальної складових сталого розвитку та розуміння їх взаємозалежності; цілей сталого розвитку, причетності освітньої і спортивної галузей до сприяння сталому розвитку та розуміння ролі фахівця фізичної культури і спорту у сприянні сталому розвитку; впливу людської діяльності на навколишнє середовище та кроків для досягнення сталого розвитку з урахуванням функціонування спортивної галузі; методичного інструментарію з впровадження освіти для сталого розвитку під час професійної діяльності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту; формування системного мислення.

Діяльнісний компонент готовності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку передбачає наявність комплексу вмінь та навичок застосування набутих знань в галузі освіти для сталого розвитку у професійній діяльності.

Критерієм діяльнісного компонента є сформованість відповідних умінь та навичок, необхідних для освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку під час професійної діяльності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту (діяльнісний критерій). Показниками сформованості діяльнісного компонента є уміння: здобувати, поповнювати та розширювати свої знання з питань впровадження освіти для сталого розвитку; знаходити міжпредметні зв'язки між фізичною культурою і спортом та освітою для сталого розвитку; володіти навичками сталості; інтегрувати ідеї сталого розвитку у зміст навчальної дисципліни (фізична культура); планувати і здійснювати просвітницьку діяльність і пропаганду цілей та шляхів досягнення сталого розвитку під час організації навчально-тренувального процесу, спортивно-оздоровчих та спортивних заходів; уміння підбирати і розробляти методичне забезпечення для здійснення освіти в інтересах сталого розвитку під час проведення занять з фізичної культури, спортивно-оздоровчих та спортивних заходів; проектувати навчально-тренувальне, змагальне середовище для освітньої діяльності зі сприяння сталому розвитку; системно та критично мислити, формувати мислення, орієнтоване на стає майбутнє.

Рефлексивний компонент готовності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку передбачає здатність оцінювати свої досягнення, коригувати і вдосконалювати свою діяльність в цьому напрямі.

Критерієм рефлексивного компонента є сформованість умінь до самоаналізу, самооцінки, самоконтролю і корекції власної професійної діяльності з питань освіти для сталого розвитку (рефлексивно-корекційний компонент). Показниками сформованості рефлексивного компонента є: уміння проаналізувати й оцінити свої знання, вміння й навички, які стосуються галузі сталого розвитку та освітньої діяльності для сталого розвитку; уміння знаходити недоліки і вносити зміни у план власної діяльності з питань освіти для сталого розвитку.

Висновки. Готовність майбутнього фахівця фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку – це сформована інтегративна професійно-особистісна якість, що об'єднує в собі цінності сталого розвитку, інтерес і мотиви, набуті знання та сформовані вміння й навички до освітньої діяльності для сталого розвитку. Вона містить такі взаємопов'язані компоненти як: мотиваційно-ціннісний, який спрямовано на формування розуміння важливості й невідворотності подальшого розвитку людства шляхом сталого розвитку, усвідомлення значення освіти для сталого розвитку, бачення й розуміння своєї місії як фахівця фізичної культури і спорту під час впровадження освіти для сталого розвитку; когнітивний, який спрямований на формування системи знань в галузі сталого розвитку, бачення способів і результатів інтеграції положень сталого розвитку у навчально-тренувальний процес з фізичної культури; уміння презентувати інформацію зі сталого розвитку, поєднуючи її як з професійною діяльністю фахівця фізичної культури і спорту, встановлюючи міжпредметні зв'язки і сприяючи системному мисленню, так і з особистою діяльністю окремого індивіда; діяльнісний, що передбачає наявність комплексу вмінь та навичок застосовувати набуті знання в галузі освіти для сталого розвитку у професійній діяльності та рефлексивний, який передбачає здатність оцінювати свої досягнення, коригувати і вдосконалювати свою діяльність в напрямі освітньої діяльності для сталого розвитку.

References

1. Ажиппо О. Ю. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Харків, 2013. 39 с.
Azhyppo, O. Yu. (2013). *Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnykh uchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti u zahalnoosvitnykh navchalnykh zakladakh* [Theoretical and methodological principles of future physical culture teachers training for professional activity in secondary schools]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv, Ukraine.
2. Гаркуша С. В. Професійна готовність майбутнього фахівця фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій: сутність та структура. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2014. Вип. 3К(44). С. 175-179.

- Harkusha, S. V. (2014). Profesiina hotovnist maibutnoho fakhivtsia fizychnoho vykhovannia do vykorystannia zdoroviazberezhuvalnykh tekhnolohii: sutnist ta struktura [Professional readiness of the future physical education specialist to use health technologies: essence and structure]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific journal of NPU named after M.P.Dragomanov*, 3K(44), 175–179.
3. Кабусь Н. Д. Сутність і структура готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до сталого розвитку соціальних груп. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць*. 2016. № 32. С. 223–229.
Kabus, N. D. (2016). Sutnist i struktura hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery do staloho rozvytku sotsialnykh hrup [The essence and structure of readiness of future specialists in the social sphere for sustainable development of social groups]. *Pedahohichnyi almanakh: zbirnyk naukovykh prats – Pedagogical almanac: a collection of scientific works*, 32, 223–229.
  4. Клопов Р. В. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2012. 40 с.
Klorov, R. V. (2012). Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu iz zastosuvanniam informatsiinykh tekhnolohii [Theory and practice of professional training of future specialists in physical education and sports with the use of information technologies]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Vinnytsia, Ukraine.
  5. Коренева І. М. Концепція підготовки майбутніх вчителів біології до реалізації функцій освіти для сталого розвитку. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 2018. Вип.82. Т.2. С. 148–153.
Koreneva, I. M. (2018). Kontsepsiia pidhotovky maibutnikh vchyteliv biolohii do realizatsii funksii osvity dlia staloho rozvytku [The concept of training future biology teachers to implement the functions of education for sustainable development]. *Zbirnyk naukovykh prats Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky – Collection of scientific works of Kherson State University. Pedagogical sciences*, 82, 2, 148–153.
  6. Мухаріна Ю. Ю. Теоретичний аналіз особливостей професійної готовності майбутнього вчителя фізичної культури до оздоровчої діяльності. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2014. № 44. С. 189–195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2014_44_31
Muskharina, Yu. Yu. (2014). Teoretychnyi analiz osoblyvostei profesiinoi hotovnosti maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury do ozdorovchoi diialnosti [Theoretical analysis of the features of professional readiness of the future teacher of physical culture for health activities]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity – Problems of engineering and pedagogical education*, 44, 189–195. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2014_44_31
  7. Непеїна Г. В. Формування готовності студентів-екологів до реалізації стратегії сталого розвитку в професійній діяльності. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія Педагогіка*. 2011. Т. 173, Вип. 161. С. 27–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2011_173_161_8.
Niepieina, H. V. (2011). Formuvannia hotovnosti studentiv-ekolohiv do realizatsii strathii staloho rozvytku v profesiinii diialnosti. [Formation of readiness of students-ecologists for realization of strategy of sustainable development in professional activity]. *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademiia». – Scientific works [Petro Mohyla Black Sea State University of the Kyiv-Mohyla Academy complex]. Pedagogic series*, 173(161), 27–31. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2011_173_161_8.
  8. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис.... д-ра пед. наук: 13.00.04 Київ, 2003. 45 с.
Sushchenko, L. P. (2003). Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchyykh navchalnykh zakladakh [Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv, Ukraine.
  9. Цигура Г., Гаркуша С. Галузь фізичної культури і спорту як перспектива для освіти в інтересах сталого розвитку. *Підготовка фахівців з фізичної культури і спорту: професійно-педагогічні, науково-пошукові, технологічні аспекти: монографія/ за наук. ред. М. О. Носка; заг.ред. Н. О. Герентьєвої. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 402 с. С. 172–213, с. 193.*
Tsyhura, H., & Harkusha, S. (2020). Haluz fizychnoi kultury i sportu yak perspektyva dlia osvity v interesakh staloho rozvytku [Physical culture and sports branch as a perspective for education in the interests of sustainable development]. *Pidhotovka fakhivtsiv z fizychnoi kultury i sportu: profesiino-pedahohichni, naukovo-poshukovi, tekhnolohichni aspekty: monohrafiia – Training of specialists in physical culture and sports: professional-pedagogical, scientific-research, technological aspects: monograph*. Cherkasy, Ukraine: Publisher Chabanenko Y. A., 172–213.

10. Чайковська Г. Б. Підготовка майбутніх фахівців початкової освіти до реалізації завдань освіти для сталого розвитку. Retrieved from: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15916/1/50_Chaikovska.pdf
Chaikovska, H. B. Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv pochatkovoї osvity do realizatsii zavdan osvity dlia staloho rozvytku [Training of future primary education specialists for the implementation of educational tasks for sustainable development]. Retrieved from http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15916/1/50_Chaikovska.pdf
11. Sport as an enabler of sustainable development (2018). Resolution adopted by the General Assembly. A/RES/73/24. Retrieved from <https://undocs.org/en/A/RES/73/24>
12. UNECE Strategy for Education for Sustainable Development adopted at the High-Level Meeting of Environment and Education Ministries (Vilnius, 17-18 March 2005). CEP/AC.13/2005/3/Rev.1. Retrieved from <https://digitallibrary.un.org/record/545239>

Tsyhura H.

ORCID 0000-0002-2998-7537
ResearcherID AAC-3508-2019

*Ph.D. in Agricultural Sciences, Associate Professor, doctoral student,
Department of Pedagogy, Psychology and Methods of Physical Education,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: zygura.g@ukr.net*

ESSENCE AND STRUCTURE OF READINESS OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL CULTURE AND SPORT FOR EDUCATIONAL ACTIVITIES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

***The purpose of the work** is to define the essence and substantiate the structural components of the readiness of future physical education and sports specialists for educational activities for/in the interests of sustainable development.*

***Methodology.** The work is performed on the basis of a systematic, culturological, axiological, competent and holistic approaches to the readiness of future physical education and sports specialists for educational activities for/in the interests of sustainable development. General methods of analysis, systematization and generalization of information have been used.*

***Scientific novelty.** For the first time the essence of readiness of future physical education and sports specialists for educational activity for/in the interests of sustainable development have been defined and its components have been characterized.*

***Conclusions.** The readiness of future physical education and sports specialists for educational activities for/in the interests of sustainable development is a formed integrative professional and personal quality that combines the values of sustainable development, interest and motives, acquired knowledge and skills for educational activities for sustainable development.*

It consists of such interrelated components as: motivational-value, which aims to form an understanding of the importance and inevitability of further development of mankind through sustainable development, awareness of the importance of education for sustainable development, vision and understanding of their own mission in education for sustainable development by specialists in physical culture and sports; cognitive, which is aimed at forming a system of knowledge in the field of sustainable development, vision of ways and results of integration of the provisions of sustainable development in the educational and training process of physical culture; ability to present information on sustainable development, combining it with the professional activities of a specialist in physical culture and sports, establishing interdisciplinary connections and promoting systematic thinking, and with the personal activities of the individual; activity, which involves a set of skills and abilities to apply the acquired knowledge in the field of education for sustainable development in professional activities; and reflective, which involves the ability to assess their achievements, adjust and improve their activities in the field of educational activities for sustainable development.

***Key words:** education for sustainable development, future specialists in physical education and sports, readiness, structural components of readiness.*

Стаття надійшла до редакції: 16.10.2020 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **С. В. Гаркуша**